

UUTISET

SAS vaatii Euroopan unionia suitsimaan ulkoistamisia

Pohjoismainen lentoyhtiö perää tasapuolisuutta kilpailuun ja haluaa EU:lta pelisääntöjä

TTY:n professori Jorma Mäntynen tyrmää ajatuksen kilpailun vastaisena.

SAMI SUOJANEN
POHJALAINEN Pohjoismainen lentoyhtiö SAS haluaa Euroopan unionin puuttuvan Finnairin kaltaisiin tapauksiin, joissa lentoyhtiö siirtää matkustamohenkilökunnan työt ulkopuolisen alihankkijan hoidettavaksi. -Toivomme sääntöä, jolla EU linjaisi esimerkiksi henkilökunnan ulkoistamista, sanoo lehdistöpäällikkö **Henrik Edström** SAS:sta.

Hän vastaa yhtiön lehdistösuhteista Ruotsissa ja osallistuu myös yhtiön kansainväliseen viestintään.

Edström perustelee toivetta kilpailun tasavertaisuudella.

-Haluaamme yhtiöiden kilpailevan samoilla ehdoilla, Edström perustelee SAS:n vaatimusta.

Edström varoo suoraan ottamasta kantaa Finnairin ratkaisuun käyttää alihankkijan matkustamohenkilökuntaa Hongkongin ja Singaporen reiteillä. Hän ei myöskään lähde esittämään yksityiskohtia siitä, kuinka ulkoistamisia pitäisi ohjata tai rajoittaa.

Saksalainen Lufthansa pyrkii jatkamaan oman henkilöstön voimin ilman ulkoistuksia.

-Tavoitteenamme on pitää sekä matkustamon että ohjaamon henkilökunta Lufthansan palkkalisioilla, viestintäjohtaja **Mar-**

Professori Jorma Mäntynen muistuttaa, että lentäminen on maailmanlaajuinen toimiala. Mäntynen mukaan ei olisi järkevää luoda omia sääntöjä EU:n markkinoille. KUVA: ILKKA LAITINEN

tin Riecken toteaa.

Hän vastaa kysymykseemme sähköpostitse.

Rieckenin mukaan oma henkilökunta on osa yhtiön asiakkaalleen myymää tuotetta ja siihen kuuluvaa palvelulupausta.

Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että Lufthansa seuraisi sivusta, kun kilpailevat yhtiöt leikkaavat kustannuksiaan.

-Meillä on ollut tiukat neuvottelut ammattiliittojen kanssa, jotta meillä olisi varaa osavaan henkilöstöön myös tulevaisuudessa. Olemme onnistuneet

neuvotteluissa matkustamohenkilökunnan osalta ja parhaillaan keskustelemme lentäjien ammattiliittojen kanssa.

Matkustamon osalta Rieckenin tarkoittama sopu tarkoittaa muun muassa miehityksen vähentämistä. Lentäjiltä yhtiö haluaa viedä esimerkiksi oikeuden aikaistettuun eläkkeeseen.

Taistelu eduista on tuntunut myös asiakkaiden elämässä. Työntekijät ovat vastustaneet muutoksia lakkoilemalla viime keväänä ja viimeksi viime viikon lopulla. Satojentuhansien

matkustajien matkasuunnitelmat muuttuivat.

Saksalaiskonserniin kuuluu myös halpalentoyhtiö Germanwings. Se toimii eri periaatteella kuin Lufthansa ja sitä konserni aikoo käyttää yhtenä keinona tavoittaa halpoja matkoja etsiviä asiakkaita. Riecken puhuu Wings-konseptista.

-Wingsin avulla etsimme uusia tuotemahdollisuuksia olemassa olevien työehtosopimusten ulkopuolelta.

Lentoliikenteen hyvin tun-

Finnairin ulkoistukset

Finnair ilmoitti viime viikolla, että se ostaa Hongkongin ja Singaporen reittien matkustamopalvelut norjalaiselta OSM Aviation -miehistöpalveluyritykseltä.

Kahden reitin ulkoistus johtaa Suomessa yhteensä noin sadan henkilötyövuoden vähennykseen. Yhtiön mukaan tämä johtaa alkuvaiheessa lomautuksiin.

Noin 80 aasialaisen vuokratyöntekijän työt loppuvat siinä vaiheessa, kun reitit ulkoistetaan.

Ulkoistukset on tarkoitus aloittaa ensi vuoden tammi-maaliskuussa.

Tämä on vasta alkusointua. Yhtiö valmistelee matkustamohenkilökunnan ulkoistamista 18 reitillä.

Finnair uskoo saavuttavansa yhteensä 18 miljoonan euron säästöt, mutta kahden reitin säästövaikutusta yhtiö ei kerro.

Uuden matkustamohenkilökunnan palkat määräytyvät asemamaiden Hongkongin ja Singaporen markkinapalkkojen mukaan.

teva professori **Jorma Mäntynen** Tampereen teknillisestä yliopistosta tyrmää SAS:n ajatukset ihan kokonaan.

-EU:ta ei missään nimessä tarvita avuksi lentoyhtiöiden hätään, Mäntynen sanoo.

Professori muistuttaa, että lentäminen on maailmanlaajuinen toimiala.

-EU on osamarkkina, eikä omien sääntöjen luominen yhdelle markkinalle ole järkevää. Miten kävi päästökaupassa? EU ryhtyi järjestämään tätä kaupaa, mutta sehän ajautui umpikujaan, Mäntynen toteaa.

-Alan kilpailua on juuri yritetty vapauttaa. Sen seurauksena verkostoyhtiöt ovat joutuneet puristuksiin. Nytkö pitäisi ruveta keksimään uusia rajoitteita, Mäntynen kysyy.

Hän löytääkin selityksen SAS:n

ilmaan heittämälle ajatukselle.

-Kaikki keinot tulevat mieleen, kun firmat ovat kustannuskriisissä. Yksi ulkoistaa, toinen huutaa avuksi EU:ta.

Mäntynen mieleen muistuu Norwegianin toimitusjohtajan Björn Kjösön puheenvuoro Tukholmassa viime keväältä.

-Hän toi esiin sen, että Eurooppa ei voi säätää palkkatasoa koko maailman osalta. Ostovoima ratkaisee. On tärkeää, että thaimaalainen lentoemäntä tulee toimeen palkallaan kotimaassaan. Se on varmasti vähemmän kuin mitä Suomessa tarvitaan, Mäntynen toteaa.

-Yhtä tärkeää on, että suomalainen lentoemäntä tulee toimeen palkallaan Suomessa. Se on varmasti enemmän kuin monissa Aasian maissa. Tässä valossa voi pohtia yhtiöiden toimien oikeudenmukaisuutta.

Valtio ei taivu - Finnairin huolehdittava taloudestaan

Ammattiliitot väläyttävät toimia, elleivät ministerit laita Finnairia kuriin.

STT
HELSINKI Ammattiliitoilta tullut kritiikki ja puheet painostuksesta eivät ole saaneet valtiota harkitsemaan Finnairin toimintaan puuttumista.

Yhtiöllä on täysi tuki, kun se korvaa suomalaista matkustamohenkilöstöä alihankkijan kautta ulkomaalaisella, sanoo valtion omistajaohjausosaston osastopäällikkö **Eero Heliövaara**.

Omistajaohjauksesta vastaava ministeri Pekka Haavisto (vihr.) vetosi vapaapäivään, eikä halunnut sunnuntaina kommentoida STT:lle Finnair-asiaa.

Myös työ- ja elinkeinoministeri Lauri Ihalainen (sd.) jätti kommentoimatta. Hänen avustajansa mukaan tämä johtui ministerin henkilökohtaisesta menosta sekä siitä, ettei ole syytä spekuloida Finnairin toimien ja eläke-neuvottelujen yhteyttä näin herkässä tilanteessa. Lisäksi valtion omistajaohjaus kuuluu pääasiassa ministeri Haavistolle.

Palkansaajajärjestö SAK:n varapuheenjohtaja Matti Huutola sanoi lauantaina, että valtion omistajaohjaus Finnairista on täysin epäonnistunut.

Auto- ja kuljetusalan liitto AKT varoitti perjantaina, että Finnairin toiminta voi haitata jopa eläke-neuvotteluja. AKT:stä ei annettu sunnuntaina STT:lle

haastattelua, koska aihetta on liiton mukaan kommentoitu tähän mennessä tarpeeksi.

Aiempien tietojen mukaan kuljetusliitot odottavat, mitä Haavisto ja Ihalainen aikovat tehdä Finnair-asialle.

Liittojen tarkoituksena on koontua lähipäivinä pohtimaan painostustoimia.

Lentoemännät voisivat saada taakseen laajan tukijoukon, jos painostustoimiin ryhdytään.

Seitsemän kuljetusalan liittoa on sopinut tukevana toisiaan, jos työnantaja ja pyrkii heikentämään työehtoja.

Heliövaara sanoo, että eläkekortin tulo esiin ei muuta mitään. Hänen mukaansa päätös ulkoistuksista on tehty Finnairissa vastentahtoisesti mutta sille ei ole ollut talouskurimuksessa vaihtoehtoja.

Pörssi-yhtiön on ajateltava osakkeenomistajia, hän muistuttaa.

-Ymmärrän, että tämä on poliittisesti vaikeata, mutta virkamielen näkökulmasta noudatetaan lakia ja yritetään tervehdyttää yhtiötä.

Heliövaaran mukaan ongelma on, että Finnairin työntekijöiden palkoista ja eduista tehdyt sopimukset antavat henkilöstölle liikaa eikä kiristyksiin ole suostuttu.

-Tässä maailmantilassa ne ovat yhtiön kannalta kohtuuttomia. Olisi ollut hienompaa ja kivempaa, että asiat olisi tehty yhteisymmärryksessä.

Finnairin säästöaiheet herättävät paheksuntaa. KUVA: LEHTIKUVA/MIKKO STIG